

AAN de leden van de Vaste Commissie voor
Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Tweede Kamer

DATUM 25 oktober 2005
ONS KENMERK z2005-1198
CONTACTPERSOON

UW BRIEF VAN
UW KENMERK

ONDERWERP Voorstel van Wet algemene bepalingen
burgerservicenummer (30 312)

Op 22 september 2005 heeft de regering het voorstel voor de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer aangeboden aan de Tweede Kamer. Het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP) erkent ten volle dat een algemeen registratienummer van burgers met het oog op een slagvaardiger overheid en het verminderen van administratieve lasten voordelen heeft. Het voorliggende wetsvoorstel schiet echter ernstig tekort als het gaat om de beperking van de risico's verbonden aan invoering en gebruik van een dergelijk nummer.

In de bij deze brief gevoegde bijlagen treft u een weergave aan van de (parlementaire) geschiedenis van het Burger Service Nummer (bijlage II) alsmede een uitvoerige uitleg van ons terzake thans ingenomen standpunt (bijlage I).
Samenvattend komt dit standpunt op het volgende neer.

1. Het Burger Service Nummer (BSN) is bovenal dienstig voor de overheid, terwijl de risico's voor de burger onvoldoende onderkend of bestreden worden. Het is te gemakkelijk om te volstaan met de vaststelling dat een burger altijd baat heeft bij een efficiënte overheid en dat daarom de burger belang heeft bij een algemeen registratienummer. De burger kan immers grote problemen ondervinden als kwaadwillenden door middel van het BSN gemakkelijker bij persoonsgevoelige gegevens kunnen komen. Er dienen in ieder geval wettelijke eisen gesteld te worden aan de beveiliging van ICT-systemen, waarin burgerservicenummers zijn opgeslagen.
2. "Fouten in de computer" kunnen zich via het BSN veel sneller verspreiden. Door uitwisseling van gegevens aan de hand van het BSN kunnen onjuiste gegevens worden overgenomen buiten de sector waar de fout gemaakt is. Dit kan een burger in grote problemen brengen. Daarbij kan het gaan om een fout gemaakt bij de invoer of bij de verwerking van gegevens. Zonder een algemeen registratienummer heeft zo'n fout doorgaans slechts gevolgen voor die instanties waar de gegevens zijn opgeslagen. Door de beoogde uitwisseling van gegevens aan de hand van het BSN worden de effecten navenant groter.
3. De burger zal grote moeite hebben om eventuele fouten te laten corrigeren en heeft geen 'loket' voor eventuele problemen. De ombudsfunctie waar een burger die merkt dat er iets niet klopt met zijn BSN zich kan melden, is onvoldoende geregeld. Evenmin is geregeld dat een overheidsinstantie die merkt dat er een fout is gemaakt met een BSN de burger daarvan op de hoogte dient te stellen. Zolang de effecten van de fout binnen de muren van die overheidsinstantie blijven is dat wellicht niet altijd

nodig maar in andere gevallen kan een fout voor de burger grote gevolgen hebben en dient een fatsoenlijke overheid de burger daarvan op de hoogte te stellen.

4. Het BSN vergemakkelijkt niet beoogde informatieverzameling over burgers. Overheidsinstanties en ambtenaren mogen alleen gegevens van de burger kennen voor zover noodzakelijk voor het uitoefenen van hun taak. In de praktijk wordt deze grens lang niet altijd gerespecteerd. Het BSN vereenvoudigt het inwinnen van informatie door overheidsinstanties en/of andere derden zonder wettelijke grondslag of toestemming van de burger. Als illustratie moge dienen het recente bericht over de bijna twee honderd politiefunctionarissen die hebben gepoogd om toegang te krijgen tot het dossier over een bekende van aanranding verdachte voetballer.
5. Identiteitsfraude zal toenemen. Dit mag zonder meer verwacht worden op grond van Nederlandse en buitenlandse ervaringen. Ook nu wordt er illegaal gebruik gemaakt van sofi-nummers van anderen, hetgeen voor de rechtmatige houder van het sofi-nummer hoogst onaangename gevolgen kan hebben, evenals voor de mogelijk daarbij betrokken werkgevers, verzekeringsmaatschappijen en overheidsinstanties. Door de veel bredere toepassing van het BSN zal deze vorm van identiteitsdiefstal aanzienlijk lucratiever worden en dus vaker voorkomen en grotere gevolgen hebben. Het wetsvoorstel gaat aan dit probleem voorbij.
6. De fundamentele kwestie van een eventueel verbod op het gebruik van het BSN in de private sector wordt ten onrechte niet geregeld. VNO/NCW bepleiten het gebruik van het BSN, niet alleen om wettelijke verplichtingen na te komen maar ook voor andere niet nader omschreven doeleinden. Over de (on)wenselijkheid en de gevolgen hiervan zwijgt het wetsvoorstel in alle talen.
7. Het wetsvoorstel voldoet niet aan de Europese privacyrichtlijn. Artikel 8, lid 7 van de Europese privacyrichtlijn bepaalt: *De lidstaten stellen de voorwaarden vast waaronder een nationaal identificatienummer of enig ander identificatiemiddel van algemene aard voor verwerkingsdoeleinden mag worden gebruikt.* De Raad van State heeft aanbevolen om het toetsingskader in de wet op te nemen. Het toetsingskader moet echter nog ontwikkeld worden. Het CBP deelt de mening van de raad van State dat dit de verkeerde volgorde is.
8. In eerdere kamerstukken over dit onderwerp (onder andere TK 2002-2003, 28 600 VII, nr. 6) stelde de regering onder meer het volgende: *“De overheid zal daarom de nodige maatregelen moeten treffen, om te beginnen door te zorgen, dat de koppeling van gegevens en de geldende privacywetgeving met elkaar in overeenstemming blijven. Daarnaast is het de plicht van de overheid om een maximale transparantie en controleerbaarheid te betrachten”.* Geen van beide voornemens lijken in het voorliggende wetsvoorstel van concrete maatregelen te zijn voorzien.
9. De zogenaamde “landkaart” die bedoeld is om het gebruik van het BSN inzichtelijk te maken voor burgers is nog in ontwikkeling en zal zich kennelijk beperken tot overheidsinstanties. Daarbij is nog niet bekend welke instanties gebruik gaan maken van het BSN. Onduidelijk is nog hoe de landkaart ook in de toekomst geactualiseerd zal worden.

10. Er wordt druk uitgeoefend op de Tweede Kamer om zo snel mogelijk met het wetsvoorstel in te stemmen om de invoeringsdatum van 1 januari 2006 te halen. Echter:
- Aanpalende wetsvoorstellen zoals het wetsvoorstel BSN in de zorg en een wetsvoorstel voor het elektronische patiënten dossier zijn nog niet ingediend. Gezien de nauwe samenhang tussen deze wetsvoorstellen en het voorliggende wetsvoorstel is het eigenlijk niet verantwoord om dit voorstel te bespreken zonder de beide andere te kennen.
 - U wordt verzocht instemming te betuigen met het voorstel zonder dat de begrenzing van het gebruik van BSN is bepaald.
 - Het beheer van het Register Niet Ingezetenen (onder andere voor EU-burgers in Nederland en gepensioneerde Nederlanders in het buitenland) dat evident raakt aan de belangen van honderdduizenden burgers, is niet geregeld.

Anders dan de indruk die uit het bovenstaande zou kunnen ontstaan is het College Bescherming Persoonsgegevens niet gekant tegen een BSN als zodanig. Eenduidige identificatie van burgers en hergebruik van basisgegevens kan zelfs dienstig zijn aan de bescherming van persoonsgegevens. Het CBP acht het echter onontbeerlijk in het belang van de burger, de bescherming van diens persoonsgegevens en de maatschappelijke aanvaardbaarheid van de invoering daarvan, dat duidelijk *wettelijk* geregeld is:

- Onder welke voorwaarden het BSN gebruikt mag worden;
- Welke overheidsinstanties (en eventueel bedrijven) gebruik mogen maken van het BSN;
- Dat vastgestelde vergissingen en fouten aan de burger gemeld worden;
- Dat er een effectieve ombudsfunctie voor de burger komt;
- Dat er eisen worden gesteld aan de ICT-beveiliging van bestanden, die gebruik maken van het BSN.

Het College Bescherming Persoonsgegevens wil hierover desgewenst gaarne met u van gedachten wisselen en is ook overigens uiteraard tot iedere nadere toelichting bereid.

Hoogachtend,

mr. J. Kohnstamm
voorzitter